

Utbildningsdepartementet
Skolenheten
u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian – Möjlighet att använda en särskild kvot vid placering i kommunala skolor

(Dnr U2017/01031/S)

Skolinspektionen har givits möjlighet yttra sig över promemorian Möjlighet att använda en särskild kvot vid placering i kommunala skolor. Förslaget har ett viktigt syfte att minska konsekvenserna i skolan av boendesegregation. Förslaget innebär dock att regleringen kring urvalsformerna blir splittrad och kommer att finnas i olika författningar. Det kan medföra att regleringen blir svår att tillämpa. Skolinspektionen ser även att förslaget kan behöva analyseras ytterligare då bestämmelsen ger utrymme för olika lokal tillämpning.

Vid ett införande av förslaget anser Skolinspektionen att det i skollagen vid de aktuella bestämmelser som avsteg föreslås får göras från bör finnas en hänvisning till den nu föreslagna särskilda lagen, detta för att tydliggöra dess existens. Skolinspektionen lämnar i övrigt följande synpunkter på förslaget.

5 En möjlighet att ha särskild kvot vid placering av elever i vissa skolor införs

Vilka elever ska ingå i kvoten

I promemorian föreslås att det införs en möjlighet för kommuner att göra undantag från närhetsprincipen vid placering av elever i vissa kommunala skolor. Syftet med förslaget är att motverka konsekvenserna av boendesegregation mot bakgrund av att antalet elever i det svenska skolväsendet har ökat mycket under senare år. Möjligheten till undantag från närhetsprincipen ska enligt förslaget vara begränsad till en viss andel av platserna, en särskild kvot. I promemorian anges vidare (sid 16 f) att de faktorer som kan anses relevanta vid bestämmandet av vilka elever som ska ingå i den särskilda kvoten måste kunna anpassas till lokala förhållanden. Det anges vidare att det därför inte är lämpligt att i förslaget ange närmare hur kommunen ska bestämma vilka elever som ska ingå i den särskilda kvoten. Förslaget ger således en kommun i praktiken en stor frihet att bestämma vilka elever som ska kunna bli föremål för den särskilda kvoten, så länge som urvalet kan anses objektivt, sakligt och icke diskriminerande. Så som förslaget nu är utformat skulle det kunna innebära att en

kommuns urval sker på andra grunder än vad som är syftet med förslaget. En sådan ordning riskerar att inte vara tillräckligt rättssäker. Enligt förslaget ska inte heller särskild möjlighet ges för elever och vårdnadshavare att överklaga beslutet på annat sätt än enligt bestämmelserna om laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900). Förslaget bör därför i denna del bli föremål för ytterligare överväganden i den fortsatta beredningen.

7 Konsekvenser

7.2 Konsekvenser för staten

I promemorian anges att förslaget inte bedöms få några konsekvenser för staten. När det gäller Skolinspektionen föreslås att Skolinspektionen ska motta anmälningar från kommuner som önskar tillämpa förslaget. Det kommer även att åligga Skolinspektionen att ansvara för tillsynen av tillämpningen av den föreslagna lagen. Skolinspektionen vill därför uppmärksamma att förslaget bör medföra ökade kostnader för myndighetens verksamhet. Skolinspektionen menar därför att kostnadskonsekvenser behöver analyseras ytterligare.

Författningsförslag

I den situationen att antalet sökande elever är fler än de platser som finns tillgängliga inom den särskilda kvoten ska ett urval göras bland de sökande (se sid 19 i promemorian). Detta framgår enligt Skolinspektionen inte tillräckligt tydligt av föreslagen lydelse i 2 §. Det finns därför enligt Skolinspektionen i det fortsatta beredningsarbetet skäl att se över utformningen av 2 § i förslaget.

I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Annica Runsten deltagit. Föredragande har varit juristen Stefan Axelsson.

Helén Ängmo
Generaldirektör